

Državni izpitni center

M 1 4 1 2 0 1 1 4

SESSIONE PRIMAVERILE

SLOVENO COME LINGUA SECONDA

INDICAZIONI PER LA VALUTAZIONE

Sabato, 14 giugno 2014

MATURITÀ GENERALE

Moderirana različica

IZPITNA POLA 1**A) Bralno razumevanje**

Naloga	Točke	Odgovor	Še sprejemljiv odgovor	Dodatna navodila
1	1	♦ B		
Skupaj	1			

Naloga	Točke	Odgovor	Še sprejemljiv odgovor	Dodatna navodila
2	1	♦ Č		
Skupaj	1			

Naloga	Točke	Odgovor	Še sprejemljiv odgovor	Dodatna navodila
3	1	♦ poseganje s cestišči v naravni habitat dvoživk		Po smislu.
	1	♦ selitve v času razmnoževanja		
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Odgovor	Še sprejemljiv odgovor	Dodatna navodila
4	3	♦ Da bi v času razmnoževanja varno prečkale ceste in v vodo/mlake odložile/prenesle oplodjena jajčeca/mrestišča/svoj zarod.		Po smislu.
Skupaj	3			

Naloga	Točke	Odgovor	Še sprejemljiv odgovor	Dodatna navodila
5	2	♦ S prometnimi znaki, ki opozarjajo voznike na navzočnost žab. Teh vozniki niso dosledno upoštevali in niso zmanjšali hitrosti.		Po smislu.
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Odgovor	Še sprejemljiv odgovor	Dodatna navodila
6	1	♦ B		
	1	♦ C		
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Odgovor	Še sprejemljiv odgovor	Dodatna navodila
7	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ reševanje dvoživk/pomoč pri selitvah žabic/akcije prostovoljcev pri reševanju žab ♦ 7./sedmimi leti ♦ v Hrašah (pri Smledniku) ♦ Zala Prevoršek 	leta 2007	Po smislu. 4 pravilne rešitve = 2 3, 2 pravilni rešitvi = 1
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Odgovor	Še sprejemljiv odgovor	Dodatna navodila
8	1	♦ s prenašanjem žab preko prometnih cest		Po smislu.
	1	♦ med 18. in 21. uro v času razmnoževanja		Odgovor je lahko tudi v povedi.
	1	♦ (dovolj globoko) vedro, svetilka, odsevni jopič		
Skupaj	3			

Naloga	Točke	Odgovor	Še sprejemljiv odgovor	Dodatna navodila
9	2	♦ Zaradi napačne vzgoje/stereotipov/mita, da so žabe sluzaste in strupene(, kar je napačno).		Po smislu.

Naloga	Točke	Odgovor	Še sprejemljiv odgovor	Dodatna navodila
10		Na primer, eden od: ♦ na spletu/ www.pomagajmo-zabicam.si ♦ (lokalnih) časopisih/medijih ♦ v društvu Žverca		Po smislu.
Skupaj	2			

B) Poznavanje in raba jezika

Naloga	Točke	Odgovor	Še sprejemljiv odgovor	Dodatna navodila
1	3	♦ Ob toplejših spomladanskih dneh/dnevnih veliko ljudi, med katerimi je precej otrok iz vaškega okolja/vaških okolij, pomaga preseeljivati žabe.		Brez napak – 3 točke. 1–2 napaki – 2 točki. 3–4 napake – 1 točka. Več kot 4 napake – 0 točk.
Skupaj	3			

Naloga	Točke	Odgovor	Še sprejemljiv odgovor	Dodatna navodila
2	3	♦ Zala Prevoršek svetuje (ljudem): »Vzemite s seboj globoko vedro, oblecite odsevni jopič in obujte gumijaste škornje ter ne bojte se teh drobnih živalic.«	Zala Prevoršek: »Svetujem ljudem naj vzamejo s seboj globoko vedro, oblečejo odsevni jopič in obujejo gumijaste škornje ter naj se ne bojijo teh drobnih živalic.«	Brez napak – 3 točke. 1–2 napaki – 2 točki. 3–4 napake – 1 točka. Več kot 4 napake – 0 točk. Dopustna je zamenjava besednega reda.
Skupaj	3			

Naloga	Točke	Odgovor	Še sprejemljiv odgovor	Dodatna navodila
3.1	do 2	♦ Žabe končajo pod avtomobilskimi kolesi, ker morajo pogosto prečkati ceste.	Možen tudi zamenjan besedni red, a vzročnost mora biti ohranjena.	1 za ustrezno pretvorbo. 1 za jezikovno pravilnost.
3.2	do 2	♦ Zaradi pogostega prečkanja cest žabe končajo pod avtomobilskimi kolesi.		1 za ustrezno pretvorbo. 1 za jezikovno pravilnost.
Skupaj	4			

Naloga	Točke	Odgovor	Še sprejemljiv odgovor	Dodatna navodila
4	1	♦ (osebek:) Žabe so koristne.		Po smislu.
	1	♦ (prislovno določilo:) Zaradi žab so namestili prometne znake.		Po smislu.
	1	♦ (predmet:) Ljudje se bojijo žab.		Po smislu.
Skupaj	3			

Naloga	Točke	Odgovor	Še sprejemljiv odgovor	Dodatna navodila
5.1	1	♦ DA		
5.2	2	♦ S/ S+S/ S		
Skupaj	3			

Naloga	Točke	Odgovor	Še sprejemljiv odgovor	Dodatna navodila
6	1	♦ nevarnih mest	nevarnih točk	
	1	♦ pogine	umre, tragično konča	
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Odgovor	Še sprejemljiv odgovor	Dodatna navodila
7	1	♦ njih		
	1	♦ čimer		
	1	♦ zanje		
Skupaj	3			

Naloga	Točke	Odgovor	Še sprejemljiv odgovor	Dodatna navodila
8	1	♦ 4		
	1	♦ 1		
	1	♦ 6		
	1	♦ 2		
	1	♦ 3		
Skupaj	5			

Naloga	Točke	Odgovor	Še sprejemljiv odgovor	Dodatna navodila
9	1	♦ dvoživka	žival	
	1	♦ nobeden/nihče		
	1	♦ enostavno/nezapleteno		
	1	♦ komar, muha ...		Po smislu še druge vrste žuželk.
Skupaj	4			

Naloga	Točke	Odgovor	Še sprejemljiv odgovor	Dodatna navodila
10	1	♦ na/o/vlažiti vlažen/vlažni		Pravilne vse besede iz istopomenskega korena.
	1	♦ navdušiti/ navduševati se	navdušenje/ vzdušje	Pravilne vse besede iz istopomenskega korena.
	1	♦ ozaveščen/ zavesten/vesten	zaveš/vest zavest/vest	Pravilne vse besede iz istopomenskega korena.
Skupaj	3			

Naloga	Točke	Odgovor	Še sprejemljiv odgovor	Dodatna navodila
11.1	1	♦ spravljamo ♦ nedovršni		Izpis in pravilna določitev vida 1 točka.
	1	♦ Žabice spravimo v vedro.		Pravilen zapis povedi – 1 točka.
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Odgovor	Še sprejemljiv odgovor	Dodatna navodila
12.1	1	♦ v drugem pomenu		
	1	♦ glagol, slovnične podatke o glagolskem vidu in obliko za sedanjik./-am., dov., nedov.		Po smislu.
	1	♦ izposojenka, pravopisno in oblikoslovno prilagojena slovenščini.		Po smislu.
Skupaj	3			

Naloga	Točke	Odgovor	Še sprejemljiv odgovor	Dodatna navodila
13	1	♦ na cesti	s ceste	Vsaka pravilna vrstica 1 točka.
	1	♦ v mestu	iz mesta	
	1	♦ na odseku	z odseka	
Skupaj	3			

Naloga	Točke	Odgovor	Še sprejemljiv odgovor	Dodatna navodila
14	1	♦ seliti se v stanovanje (4/tož.)		Upoštevamo tudi druge pravilne predložne zveze.
	1	♦ spregledati napako (4/tož.)		
	1	♦ ukvarjati se z otroki (6/or.)		
	1	♦ sestiti na stol (4/tož.)		
Skupaj	4			

Naloga	Točke	Odgovor	Še sprejemljiv odgovor	Dodatna navodila
15		Na Slovenskem poteka vsako leto akcija Pomagajmo žabicam. V 10/desetih gorenjskih krajih, med njimi tudi v Škofji Loki, kjer manjka prostovoljcev, so letos začeli oglaševati akcijo veliko prej, tako da si obetajo dobro udeležbo. Nasploh velja, da se Slovenci radi udeležujemo naravovarstvenih akcij.		Brez napak – 5 točk. 1–2 napaki – 4 točke. 3–4 napake – 3 točke. 5–6 napak – 2 točki. 7–8 napak – 1 točka. 9 in več napak – 0 točk.
Skupaj	5			

IZPITNA POLA 2

Slušno razumevanje (Radio SLO 1, Frekvenca X, Epigenetika)

Transkripcija besedila

0.15–1.12

NOVINARKA: Ste že slišali za epigenetske spremembe? Da imajo lahko različni škodljivi vplivi iz okolja, ki jih matere ali očetej posredujejo svojim potomcem, kot so debelost, kajenje ali recimo stresne situacije, škodljiv vpliv ne samo na naše zdravje, ampak tudi na zdravje naših še nerojenih, tudi še nezaplojenih potomcev. Takšno epigenetsko dedovanje, se pravi kemijski prenos biološke informacije na naslednje generacije, pri čemer se ne zgodi sprememba v zapisu DNK, proučuje epigenetika. Gre za odkritja, ki ustaljeno predstavljajo o dedovanju postavijo v povsem novo luč. Gost oddaje je profesor dr. Gregor Majdič, izredni profesor za fiziologijo na Veterinarski fakulteti v Ljubljani in na Medicinski fakulteti v Mariboru, znanstvenik na področju molekularne endokrinologije in nevroendokrinologije.

5.11

NOVINARKA: Profesor Majdič, je epigenetika v nasprotju z Darwinovo teorijo naključnega izbora?

MAJDIČ: Ni v nasprotju, jaz bi prej rekel, da jo nekako dopolnjuje, je pa zagotovo, da postavlja precej na glavo naše gledanje na evolijske procese. Kar do pred nekaj let je veljalo, da je DNK nespremenljiva, da se geni naši ne spreminjajo, razen seveda z naključnimi mutacijami. Zdaj pa smo ugotovili, da se dejansko, da lahko tudi okolje deloma vpliva na naše lastnosti, in okolje, ki vpliva na nas, lahko vpliva na lastnosti naših potomcev, se pravi, da se lahko te lastnosti tudi prenašajo na naslednje generacije. Tako da nekako se malo vrača nazaj lamarkizem. Mogoče se bodo kakšni poslušalci spomnili učbenika za biologijo iz osnovne šole naše generacije, kjer sta bili dve slikici, meni sta ostali zlo v spominu, Lamarckovo teorijo, kako se žirafe stegujejo, zato da bi dosegle liste, zaradi tega dobijo daljše vratove, in pa Darwinova teorija, da se je pač naključno ena žirafa rodila z daljšim vratom in tista je lažje preživela in tako se je razvila nova vrsta. In dejansko epigenetika nekoliko skozi stranska vrata malo vrača lamarkizem nazaj v teorijo evolucije.

NOVINARKA: Razprave o razmerju med prirojenim in priučenim torej dobivajo povsem novo perspektivo. Pomeni, da so stvari, ki jih lahko spremenimo v naši genetiki, da vplivajo na naše zdravje, da lahko popravimo ali pa poškodujemo svoj genski zapis. Drži?

MAJDIČ: Seveda, to drži, to epigenetika potrjuje. Meni pa je tukaj predvsem zanimivo, da to dejansko še bolj močno kaže na to, kako okolje vpliva na nas. Pač, vemo, da že ves čas, odkar se je začela razvijati sodobna biomedicinska znanost, odkar se je začela razvijati genetika, potekajo razprave, koliko vpliva na naše lastnosti, na naše obnašanje okolje, koliko geni. Epigenetika pa to dvoje združuje, dejansko kaže na to, da lahko okolje vpliva na aktivnost samih genov tudi dolgotrajno, skozi celo življenje, da lahko dogodek, ki se nam je zgodil zelo zgodaj v mladosti, vpliva na obnašanje v starosti in celo na naslednjo generacijo. Tako da dejansko to utrjuje vpliv okolja, ampak preko genov ne preko nekih miselnih vzorcev, ampak da dejansko lahko spremenimo naše obnašanje, zaradi tega ker spremeni delovanje genov.

NOVINARKA: Leta smo verjeli, da naš življenjski stil in okolje vplivata le na nas, naši potomci pa se bodo rodili s čistimi geni. Ali na spremembe epigenomov vpliva tudi psihični, čustveni stres, pa denimo zlorabe v otroštvu, naše odzivanje na okolico?

MAJDIČ: Seveda. Raziskave so pokazale, lahko rečemo, mogoče celo žal, prav to, da stres zelo močno vpliva na epigenetske odzive. Najprej so raziskave pri poskusnih živalih pokazale, da slaba starševska nega ali pa socialni stres, recimo izolacija v zgodnji mladosti, slabo vpliva na obnašanje, da so take živali potem asocijalne in dejansko je nekaj raziskav pokazalo tudi pri ljudeh, da obstojajo taki epigenetski vplivi, da otroci, ki so bili v otroštvu zlorabljeni, imajo drugačen epigenetski zapis pri nekaterih genih, največ so to ugotavljali pri genih, ki urejajo delovanje stresnih hormonov in imajo zaradi tega dejansko posledice v njihovem psihičnem, v delovanju možganov tudi v odraslem življenju, kot veliko veliko let kasneje, kot so se te zlorabe dogajale in da verjetno lahko te celo prenašajo na naslednjo generacijo, na svoje potomce, se pravi, da bi celo vnuki zlorabljenih staršev, ki niso imeli nobenih stikov z temi starši, lahko imeli posledice.

Naloga	Točke	Odgovor	Še sprejemljiv odgovor	Dodatna navodila
1	1	♦ novinariko	voditeljico	Po smislu.
	1	♦ Gregorjem Majdičem/Majdičem		
	1	♦ (izredni) profesor		
	1	♦ na (Veterinarski) fakulteti v Ljubljani/ / na (Medicinski) fakulteti v Mariboru.		
Skupaj	4			

Naloga	Točke	Odgovor	Še sprejemljiv odgovor	Dodatna navodila
2	1	♦ A		
Skupaj	1			

Naloga	Točke	Odgovor	Še sprejemljiv odgovor	Dodatna navodila
3	1	♦ epigenetika		
Skupaj	1			

Naloga	Točke	Odgovor	Še sprejemljiv odgovor	Dodatna navodila
4	1	♦ B		
Skupaj	1			

Naloga	Točke	Odgovor	Še sprejemljiv odgovor	Dodatna navodila
5	1	♦ DA		
	1	♦ NE		
	1	♦ NE		
	1	♦ DA		
Skupaj	4			

Naloga	Točke	Odgovor	Še sprejemljiv odgovor	Dodatna navodila
6		Na primer, dva od: ♦ kajenje ♦ stres ♦ zlorabe v otroštvu ♦ debelost		Po smislu. 1 + 1
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Odgovor	Še sprejemljiv odgovor	Dodatna navodila
7	2	♦ Tudi potomci lahko imajo psihične motnje ali motnje v delovanju možganov, saj so podedovali poškodovan genski zapis, ki ureja delovanje stresnih hormonov.		Po smislu.
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Odgovor	Še sprejemljiv odgovor	Dodatna navodila
8	1	♦ C		
Skupaj	1			

Naloga	Točke	Odgovor	Še sprejemljiv odgovor	Dodatna navodila
9	2	Epigenetika je neologizem, nastala po izdaji slovarja.		Po smislu.
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Odgovor	Še sprejemljiv odgovor	Dodatna navodila
10	2	Eden od treh: ♦ Oddaja je aktualna, saj seznanja poslušalce z novimi znanstvenimi spoznanji s področja biomedicine. ♦ Oddaja je težko razumljiva, saj gost govori zelo hitro in uporablja veliko strokovnih izrazov. ♦ Oddaja je kritična, saj osvešča poslušalce o negativnih vplivih iz okolja in jih opozarja na nezdrav življenjski stil.		Po smislu. Ena od trditev mora biti ustrezno utemeljena.
Skupaj	2			

IZPITNA POLA 3**Daljše esejsko besedilo****Vsebina**

Točke	Merila	Dodatna navodila
25		
A	do 3 Ustreznost naslova	Povezanost s temo; na primer: Temnikarjeva odločitev za rešitev ranjenih partizanov in žrtvovanje lastne družine; Veronikina nezmožnost razumevanja časa, naivnost, želja po življenju, druženje z različnimi ljudmi in splet okoliščin, ki jo usodno pogubijo.
B	do 6 Poznavanje snovi	Ustrezno povzemanje obeh zgodb (Veronikine in Temnikarjeve) in predstavitev okolja v obeh delih (kmečko, ruralno in meščansko, svetovljansko ...) ter oznaka obeh oseb.
C	do 3 Primerjava obeh zgodb	Podobnosti in razlike med njima; na primer: Veronika je tragična zaradi njene lahkomišelnosti, naivnosti; Temnikarjeva herojska odločitev, sovraštvo do izdajalcev, navezanost na zemljo ...
Č	do 4 Ovrednotenje in opredelitev	Opredelitev in ovrednotenje do ravnanja obeh oseb glede na njuno tragično usodo.
D	do 3 Razvijanje misli	Argumenti, ponazoritve s primeri.
E	do 4 Logična povezanost	Skladnost: notranja – zunanja členitev; kohezija; koherenca.
F	do 2 Izvirnost	Vse po smislu.

Jezikovna pravilnost*

Točke	Merila	Dodatna navodila
6		
do 6	Oblikoslovna, besedoslovna, skladijska (besedni red) pravilnost; pravopis	Za 4 isto-/raznovrstne napake – minus 1 točka (največ minus 6 točk).

Slog**

Točke	Merila	Dodatna navodila
4		
A	1 Bogastvo in ustreznost besedišča, slovničnih struktur	
B	2 Jedrnatost, jasnost, natančnost, živost izražanja	
C	1 Rokopisna urejenost besedila, ustreznost dolžina	

* Če kandidat napiše daljše esejsko besedilo z manj kot 400 besedami, lahko pri jezikovni pravilnosti doseže največ tri točke (od šestih).

** Če kandidat napiše daljše esejsko besedilo z manj kot 200 besedami, lahko pri slogu doseže največ dve točki (od štirih).

